

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Der er ved udgangen af 1985 en samlet statsgaranteret studiegæld på 8 mia. kr. Beløbet har ikke været stigende de senere år. Derimod er der sket store stigninger i gældens fordeling på personer, idet antallet af personer med meget høje gældsposter er steget voldsomt. Således var der ved udgangen af 1983 220 personer med en gæld på over 300.000 kr. To år senere var antallet steget til 973.

Samfundet kan ikke leve med, at et stort og stærkt stigende antal mennesker må leve deres liv i en bundløs gæld på grund af en forkert politisk beslutning. En beslutning, hvis forudsætninger yderligere blev undergravet af et voldsomt stigende renteniveau og forringede beskæftigelsesmuligheder og reallønninger. Derfor erkendes det også fra alle politiske sider, at der må gøres noget.

Imidlertid har den hidtidige hjælpeforanstaltning – rentetilskudsordningen – ikke været tilstrækkelig effektiv til at løse problemet. Regeringens nys fremsatte forslag (L 160) står også langt fra mål med problemets omfang. Det Radikale Venstres forslag (B 94) er væsentlig bedre, men mangler især en klar bestemmelse om, hvormeget de gældsramte forventes at betale, før de er gældfri. Socialdemokratiets forslag (L 98) om at lade studiegældsramte behandle efter konkurslovens regler, løser kun problemet for nogle få af de allerhårdest ramte. Derfor fremsættes dette forslag.

Udgangspunktet for forslaget er, at mennesker, der har gjort en rimelig anstrengelse for at betale gælden, efter en 10-årig periode skal have restgælden slettet. Et andet udgangspunkt er, at der ikke må gøres forskel mellem dem, der har forsøgt at betale, og dem, der har givet op.

Det er vanskeligt at skønne over de statsfinansielle konsekvenser af forslaget. Men det må fremhæves, at der ikke er realøkonomiske virkninger af at slette uerholdelig gæld.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

ad 1

Det foreslås, at der ved en rimelig betaling skal

forstås 15 pct. af indkomsten ud over dagpengeniveauet, dvs. ca. $\frac{1}{3}$ af den overskydende indkomst efter skat. Ved indkomsten forstås her bruttoindkomsten, dog undtaget lejeværdi af egen bolig. Skattebesparelser på grund af rentefradraget fragår i det betalte beløb.

ad 2

Debitorer, der ikke i alle årene har betalt det nævnte minimum, skal også have mulighed for gældssanering, men i så fald bør der beregnes en restgæld svarende til de manglende betalinger. Ved beregning af restgælden bør der være mulighed for at overføre betalinger mellem årene, således at betalinger ud over minimum i et år kan overføres til et andet år, hvor der ikke har været betalt op til minimum. For ikke at stille debitorer, der har undladt at betale, urimeligt gunstigere end dem, der har forsøgt at betale gælden, foreslås det, at manglende betalinger indekseres frem til gældssaneringstidspunktet efter nettoprisindekset. I forbindelse med gældssaneringer træffes der aftale om en afdragsordning. Under afviklingsperioden indekseres restgælden ligeledes efter nettoprisindekset.

ad 3

For ikke at skabe urimelige skel mellem dem, der har forsøgt at betale deres gæld, og dem, der har givet op over for problemet, foreslås det at behandle alle ens, uanset om gælden er overgået til Hypotekbanken eller ikke.

ad 4

En summarisk gældssanering efter ovenstående retningslinier vil løse de fleste problemer. Men der vil stadig væk være en række mennesker, der af en række grunde – store forsørgerforpligtelser, anden gæld mv. – vil være i en situation, hvor gældsafvikling er urealistisk inden for en overskuelig fremtid. Disse mennesker bør have en individuel gældssanering efter konkurslovens bestemmelser.